

Tillsynsprojekt 2012 - förskolor och skolor

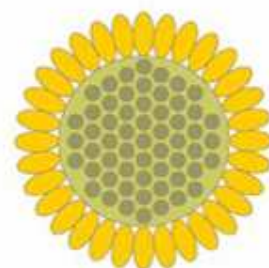
2012-10-16

Författare:

Anna Baggström

RAPPORT

HÄLSA

SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND
136 81 HANINGE

Besöksadress:
RUDSJÖTERRASSEN 5
TEL: 08-606 93 00
FAX: 08-606 93 01

miljokontoret@smohf.se
www.smohf.se

Mål

Projektets mål är att verksamhetsutövarna ska känna till sina skyldigheter gällande egenkontroll enligt miljöbalken, och följa upp sin verksamhet inom miljö- och hälsoskyddsområdet för att successivt förbättra inomhusmiljön i skolor och förskolor.

Det övergripande målet med projektet är också att bidra till att uppfylla det nationella miljömålet ”god bebyggd miljö”.

Syfte

Syftet med projektet är att granska verksamheternas egenkontrollarbete enligt miljöbalken, samt att granska lokalerna ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt. Fokus har legat på buller och ventilation.

Bakgrund

Barn tillbringar många timmar per dag i förskolan eller skolan. Det är därför viktigt att dessa verksamheter har en god inomhusmiljö och att rutiner finns för att undvika att barnen utsätts för hälsorisker. Utifrån lagstiftningens krav på egenkontroll ska verksamheten undersöka och bedöma risker med verksamheten ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt. Förbundet anser att frågor om buller och ventilation är områden som förskolor och skolor systematiskt behöver kontrollera eftersom en dålig ljudmiljö och bristfällig ventilation riskerar att ge negativa effekter på hälsan. Buller kan ge hälsoeffekter såsom risk för hörselnedsättning, trötthet, huvudvärk, stress och koncentrationssvårigheter. Hälsoeffekter på grund av bristande ventilation är bland annat risk för allergiska besvär, trötthet, och luftvägsbesvär. Dålig ventilation ökar också risken för fukt och mögel i byggnaden, som i sin tur kan leda till hälsobesvär.

Avgränsning

Projektet omfattar privata och kommunala förskolor, öppna förskolor och skolor i Nynäshamn, Haninge och Tyresö. Totalt har 73 stycken verksamheter besökts. Projektet har fokuserat på att granska verksamheternas arbete med buller- och ventilationsfrågor. När det gäller buller omfattar tillsynen bullrande installationer, akustiska egenskaper i byggnaden samt förskolans arbetsätt för att förebygga buller och höga ljudnivåer i verksamheten. I ventilationstillsynen ingår stickprovskontroller av till- och frånluft, kontroll av ventilationsdonens placering i byggnaden, kontroll av befintliga luftflöden i OVK-protokollet, stickprovskontroller av koldioxidhalt, samt kontroll av verksamhetens rutiner för ventilation.

Resultat

Resultatet bygger på statistik från 66 besökta skolor och förskolor. Anledningen till att inte alla 73 verksamheter finns med i statistiken beror på att alla rapporter inte var färdiga när rapporten skrevs.

Anmärkningar	Haninge totalt antal besökta verksamheter 26 st.	Tyresö totalt antal besökta verksamheter 33 st.	Nynäshamn totalt antal besökta verksamheter 7 st.	Antal verksamheter med anmärkning av totalt 66 st.
Föreläggande - Ventilation	7	16	2	38 % (25 av 66)
Föreläggande- Buller	5	12	1	27 % (18 av 66)
Egenkontroll				
Bristande rutiner - Ventilation	5	8	2	23 % (15 av 66)
Bristande rutiner - Buller	11	12	1	36 % (24 av 66)
Bristande rutiner - Felanmälan	5	8	2	23 % (15 av 66)
Rundvandring i lokalerna				
Avsaknad av anslag gällande ventilationskapacitet	15	24	5	67 % (44 av 66)

Resultat för buller

En stor andel verksamheter (27 %) har fått anmärkningar inom bullerområdet som resulterat i krav på skriftlig uppföljning (föreläggande). En del av dessa anmärkningar består av att bullerdämpande plattor i taket har saknats i rum där barnen vistas. Även buller från ventilationen har genererat anmärkningar.

När det gäller brister i egenkontrollen har många verksamheter saknat rutiner för att kontrollera ljudnivån från exempelvis fläktar. Andra brister har varit att verksamheten saknat rutiner för att utvärdera lokalernas utformning, eller verksamhetens arbetsätt ur bullersynpunkt. Det är viktigt att verksamheten har rutiner för att till exempel se över att möbeltassar finns under stolar där det finns behov, och att ljuddämpande plattor i taket finns i de rum där det behövs. Verksamheterna arbetar ofta med den pedagogiska biten för att sänka ljudnivåerna, exempelvis genom att arbeta i mindre grupper, och prata med dämpad röst för att få barnen att prata tystare. Det är dock viktigt att ha rutiner för att se över arbetsättet man har för att få ner ljudnivån i verksamheten, dels för att utvärdera att bra effekt uppnås, och dels för att ta vara på nya idéer.

I förskolor upplever personalen ljudmiljön som bullrig och att höga ljudnivåer är ett problem i den dagliga verksamheten. I skolor är ljudproblemen mest påtagliga i matsalar där många elever samlas samtidigt. Problem med ljud från bl.a. ventilation i klassrum förekommer också.

Resultat för ventilation

Ett stort antal verksamheter (38 %) har fått ventilationsanmärkningar som resulterat i krav på skriftlig uppföljning. Främsta anledningen är svag eller avsaknad av till- och frånluft i ventilationsdon samt noterad instängd luft. Koldioxidhalter över 1000 ppm har mätts upp i vissa verksamheter. I förskolor har höga koldioxidvärden ofta uppmätts i samband med vila, där många barn sover tillsammans i små rum med ett luftflöde som är anpassat för ett fåtal personer. I skolor har höga koldioxidhalter mätts upp i klassrum.

När det gäller brister i egenkontrollen gällande ventilation har många verksamheter saknat tillgång till protokoll från aktuell OVK-besiktning (obligatorisk ventilationskontroll). En annan brist har varit att personalen inte känner till ventilationskapaciteten i lokalerna. Detta leder till att man inte vet hur många personer som kan vara i de olika rummen samtidigt utan att luftkvaliteten blir

dålig. Det saknas också allmän kunskap om hur ventilationen fungerar, ventilationsdon och eventuellt forceringsreglage i lokalen. Det finns därmed en risk för att personalen påverkar ventilationen negativt eller inte utnyttjar ventilationens fulla kapacitet.

Slutsats

Ett föreläggande från förbundet föranleds av en anmärkning som är av allvarigare art. En relativt hög andel (38%) av besökta verksamheter har fått eller kommer att få föreläggande angående ventilation. Det samma gäller för buller, där det är 27% av verksamheterna som har fått eller kommer att få föreläggande att vidta åtgärder för att få kontroll över bullernivåerna.

Förskolebarn och skolelever behöver en god inomhusmiljö för att må bra. Förhoppningen är att verksamheter som har en bristande egenkontroll tar till sig de anmärkningar som framkommit och förbättrar sin egenkontroll och att de verksamheter som redan har en bra egenkontroll fortsätter att utveckla denna. Anledningen är att förskolebarn och skolelever inte ska utsättas för hälsorisker. Allvarigare brister som föranlett ett föreläggande kommer att följas upp av förbundet tills anmärkningarna är åtgärdade.

Fortsatt arbete

Förbundet planerar samma typ av tillsyn 2013, då de verksamheter som ännu inte fått besök i Haninge, Nynäshamn och Tyresö under 2011 och 2012 ska besökas.